

Ravasi: “Hauríem de ser capaços de comunicar el missatge despullant-lo del pes de la institució”

Dil, 7/03/2011 per Catalunya Religió

Aquesta setmana Catalunya Cristiana publica una entrevista amb Gianfranco Ravasi, president del Pontifici Consell de la Cultura i recentment creat cardenal. Ravasi és una de les figures emergents del Vaticà i principal impulsor de l'Atri dels Gentils, una de les portes de diàleg que Benet XVI ha obert amb el món secular.

El cardenal [Ravasi](#) fa balanç dels [primers passos](#) d'aquesta iniciativa i defensa que “no podem prescindir” de l'Església però que “hauríem de ser més capaços de comunicar l'autèntic missatge despullant-lo en algun cas del pes de la institució” i “centrar-nos en un llenguatge i un testimoni autèntics”.

El president del Consell Pontifici dels Laics, que estar [l'any passat a Barcelona](#), diu que “Catalunya pot ser un model de com conservar de manera pacífica la pròpia identitat sense ostracismes ni exclusions” i parla de Gaudí com “un dels grans exemples en la relació art i fe, que amb la seva originalitat ja ha entrat a formar part dels clàssics”. Ravasi també explica també la seva crítica positiva als llibres sobre Jesús que han escrit José Antonio Pagola i Armand Puig. Aquest és el text l'entrevista de Marta Nin que publica aquesta setmana [Catalunya Cristiana](#).

(Marta Nin - Catalunya Cristiana) En un article sobre el nou atri dels gentils publicat a *L'Osservatore Romano* el mes de febrer passat, el cardenal Ravasi esmentava Filó d'Alexandria, i per definir l'home savi feia servir el concepte grec de methòrios, és a dir, el qui es troba en la frontera, «té els peus arrelats en la seva regió, però la seva mirada s'estén més enllà de la frontera i para l'orella per escoltar les raons de l'altre». Ravasi mateix és un bon methòrios de peus fermes i mirada àmplia, un erudit de cultura enciclopèdica i gran capacitat comunicativa, virtuts que adquireixen més valor pel seu tarannà proper i humà que sempre demostra aquest cardenal italià, promotor del nou atri dels gentils.

Quina valoració fa del preludi de l'atri dels gentils que va tenir lloc recentment a

Bolonya?

La valoració és positiva per l'alt nivell i la qualitat dels temes tractats, que a més es van presentar amb una sèrie d'iridescències diverses: la del científic, la del jurista, la del literat i la del filòsof. A més, va ser un èxit de públic, i entre els assistents hi havia molts estudiants. Va ser molt significativa la gran atenció dels presents al llarg de les tres hores sense interrupció que va durar l'esdeveniment, la qual cosa demostra que els grans temes i les argumentacions fonamentades generen interès, i que no és veritat que per atreure l'atenció dels joves o d'un públic nombrós s'hagi de recórrer sempre a l'espectacle. Ara el problema pendent és que tard o d'hora haurem d'afrontar un nivell més baix, el de l'ateisme popular. D'altra banda, també caldrà considerar la qüestió de la indiferència religiosa, de la secularització inconsistent. I és que hi ha una diferència fonamental, que Georges Bernanos explica de manera suggeridora en la seva novel·la *La impostura*. Bernanos distingeix entre els conceptes d'absència i de buidor. L'ateu veritable afirma l'absència de Déu, però l'absència no és el no-res, en les categories presencials si dius que una persona és absent és perquè es troba lluny, o bé perquè és mort: en un cert sentit, el trobes a faltar. En canvi, la buidor significa que no hi ha res. Avui dia vivim en aquesta buidor. No interessa la qüestió de Déu, com tampoc no interessa el problema dels valors. Aquesta és la reflexió de fons més complexa que caldrà fer. La secularització és molt complexa. Sense deixar de tenir en compte que alhora hi ha també un retorn a una forma impalpable d'espiritualitat, de màgia, d'esoterisme, una religiositat vaga i incolora que no és sinó una altra cara de la indiferència.

En el diàleg amb els no creients o amb aquells que es troben en recerca, no li sembla que l'estructura de l'Església com a institució és sovint un fre per a les persones?

Aquesta és una pregunta fonamental. I jo faria quatre consideracions en aquest sentit. En primer lloc, és cert que hi ha una nova religiositat no institucional, que rebutja qualsevol forma d'institució. Però això ha passat sempre, molts grans moviments religiosos han sorgit arran d'una polèmica amb l'estructura, però tard o d'hora han acabat institucionalitzant-se en més gran o més petita mesura. Penso, per exemple, en els valdesos. En segon lloc, crec que sovint el rebuig de la institució és una excusa per rebutjar en realitat un compromís ètic que costa complir. En tercer lloc, és veritat que com a Església hem de sentir el pes de la nostra responsabilitat i hauríem de ser més capaços de comunicar l'autèntic missatge despullant-lo en algun cas del pes de la institució. En aquest sentit, hauríem de centrar-nos en un llenguatge i un testimoni autèntics. Finalment, cal fer entendre que la institució és necessària, no podem prescindir-ne perquè forma part del simbolisme humà, l'home necessita una sèrie de components exteriors, no només de la interioritat.

En aquest mateix context de diàleg, com valora la creació del Pontifici Consell per a la Nova Evangelització? No interfereix aquest nou dicasteri amb el de la Cultura i amb d'altres ja existents?

Les fronteres entre el nou dicasteri i el de la Cultura són lliscadisses, però els camps són diferents. Fent servir una terminologia clàssica diria que nosaltres ens dediquem al kerygma, a l'anunci, mentre que la Nova Evangelització entra, més aviat, en la catequesi.

Recentment, al diari Il Sole 24 ORE, vostè [va fer una al·lusió positiva](#) al llibre Jesús. Aproximació històrica de José Antonio Pagola, qüestionat per la Conferència Episcopal Espanyola. Podria dilucidar-nos-en alguna cosa al respecte?

La meua intervenció era a propòsit de la ressenya d'aquesta obra, i concretament es tractava d'una al·lusió al mètode, al gènere literari dels llibres de Pagola i Armand Puig. La modalitat narrativa, no novel·lada, que ha estat adoptada de manera suggestiva i sistemàtica només a Espanya és una de les modalitats que cal tenir en compte a l'hora de tractar la historicitat dels Evangelis. Em referia, doncs, al mètode del llibre de Pagola sense entrar en altres qüestions. Jo he llegit l'edició italiana, que és una revisió de la primera edició en castellà. Pel que fa al contingut, hi ha molts elements positius, però també n'hi ha de discutibles.

En la relació entre fe i raó, com valora la figura d'Antoni Gaudí i la Sagrada Família?

Gaudí és un dels grans exemples en la relació art i fe, que amb la seva originalitat ja ha entrat a formar part dels clàssics. Per als artistes contemporanis és significativa la seva lliçó pel fet d'haver estat capaç de trencar amb algunes categories tradicionals i per haver-ne heretat unes altres, i haver-les reelaborat creativament amb gramàtiques noves. El gran valor d'aquest arquitecte és el motiu pel qual el Pontifici Consell de la Cultura dóna el seu patrocini a la pròxima exposició sobre Gaudí que tindrà lloc a Roma, impulsada per la Fundació Joan Maragall i la Fundació Sagrada Família.

Quina perspectiva es té des del Vaticà de la identitat catalana?

No conec a fons el tema, però pel que he pogut constatar personalment, crec que la pluralitat de la identitat és una riquesa dins d'un quadre comú. Avui dia ja no parlem només d'un quadre nacional o europeu, sinó mundial. Ja no ens referim a la globalització, sinó a la glocalització. En l'interior d'aquest quadre la localitat és molt significativa, per la qual cosa cal reconèixer-la sempre, i això és vàlid també des del punt de vista eclesial. En aquest sentit, Catalunya pot ser un model que demostra com es pot conservar de manera pacífica la pròpia identitat sense ostracismes ni exclusions.

Tornant al tema de l'art, com continua el diàleg amb el món dels artistes arran de la trobada de Benet XVI amb ells a la Capella Sixtina fa més d'un any?

Hi estem treballant. El pròxim mes de juny, amb motiu dels 60 anys de sacerdoci del Papa, hem convidat 60 artistes de disciplines diverses perquè presentin una obra pròpia i original com a regal a Benet XVI per a aquest aniversari. Amb aquestes obres farem una exposició. Hi seran, entre altres, el compositor Ennio Morricone, amb una partitura, i l'arquitecte Calatrava, amb un projecte d'església.

Quin balanç fa d'aquests tres primers anys com a president del Pontifici Consell de la Cultura?

Molt positiu. Pel que fa a la creativitat no he tingut mai dificultats, i he d'agrair per això el suport de Benet XVI. Hem dut a terme moltes iniciatives. I n'hi ha més. També estem obrint la reflexió sobre la relació de l'economia amb l'humanisme, així com sobre la interculturalitat.